

AANGENOMEN TEKSTEN

P8_TA(2019)0004

Brede overeenkomst EU-Kirgizische Republiek

Aanbeveling van het Europees Parlement van 15 januari 2019 aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de brede overeenkomst tussen de EU en de Kirgizische Republiek (2018/2118(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien Besluit (EU) 2017/... van de Raad van 9 oktober 2017 tot machtiging van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid tot het openen en het voeren van onderhandelingen, namens de Europese Unie, over de onder de bevoegdheid van de Unie vallende bepalingen van een brede overeenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Kirgizische Republiek, anderzijds (11436/1/17 REV 1),
- gezien het besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad van 9 oktober 2017 bijeen, tot machtiging van de Europese Commissie tot het openen en het voeren van onderhandelingen, namens de lidstaten, over de onder de bevoegdheid van de lidstaten vallende bepalingen van een brede overeenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Kirgizische Republiek, anderzijds (11438/1/17 REV 1),
- gezien het voorstel dat de rechtsgrond voor de nieuwe brede overeenkomst wordt gevormd door artikel 37 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 91, artikel 100, lid 2, artikel 207 en artikel 209 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de huidige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Kirgizische Republiek, die in 1999 in werking is getreden,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2011 over de staat van de uitvoering van de EU-strategie voor Centraal-Azië¹ en van 13 april 2016 over de tenuitvoerlegging en herziening van de EU-strategie voor Centraal-Azië²,

¹ PB C 168 E van 14.6.2013, blz. 91.

² PB C 58 van 15.2.2018, blz. 119.

- gezien zijn eerdere resoluties over Kirgizië, waaronder die van 15 januari 2015¹, 8 juli 2010² en 6 mei 2010³,
 - gezien de verklaring van de HV/VV over de presidentsverkiezingen in de Kirgizische Republiek van 16 oktober 2017,
 - gezien de conclusies van het Europees Parlement, de internationale verkiezingswaarnemingsmissie en het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE/ODIHR) over de presidentsverkiezingen,
 - gezien de verklaring die de 13e parlementaire samenwerkingscommissie EU-Kirgizië op 3 mei 2018 heeft goedgekeurd,
 - gezien het besluit van de Europese Unie van 2 februari 2016 om de Kirgizische Republiek de SAP+-status toe te kennen,
 - gezien zijn standpunt van 22 oktober 2013 betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan de Kirgizische Republiek⁴,
 - gezien artikel 113 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0450/2018),
- A. overwegende dat de EU en Kirgizië in december 2017 onderhandelingen zijn gestart over een brede overeenkomst ter vervanging van de huidige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Kirgizië om de samenwerking op gebieden van wederzijds belang te versterken en verdiepen, op basis van de gedeelde waarden van democratie, rechtsorde en goed bestuur, en binnen een nieuw juridisch kader;
- B. overwegende dat de brede overeenkomst pas in werking kan treden als deze is goedgekeurd door het Parlement;
1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid het volgende aan:

Algemene beginselen

- (a) over een ambitieuze, brede en evenwichtige overeenkomst tussen de EU en Kirgizië, ter vervanging van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst uit 1999, en als basis voor sterke en duurzame betrekkingen evenals voor een stabiele, zekere en duurzame ontwikkeling van beide partijen, te onderhandelen en deze te sluiten;
- (b) strategische korte- en langetermijnperspectieven in de brede overeenkomst op te nemen

¹ PB C 300 van 18.2.2016, blz. 10.

² PB C 351 E van 2.12.2011, blz. 92.

³ PB C 81 E van 15.3.2011, blz. 80.

⁴ PB C 208 van 10.6.2016, blz. 177.

en een aantal goed gedefinieerde en gestructureerde doelstellingen voor de samenwerking met Kirgizië te formuleren; extra inspanningen te leveren om de betrekkingen te verdiepen, teneinde de zichtbaarheid en doeltreffendheid van de EU in het land en de regio te vergroten;

- (c) de markteconomie te bevorderen door tastbare sociale en economische voordelen tweeweg te brengen voor burgers aan beide zijden; de mededingingsregels te handhaven en rechtszekerheid te bieden, onder meer door middel van een versterking van onafhankelijke en transparante instellingen;
- (d) te garanderen dat beide partijen zich ertoe verbinden de democratische beginselen, mensenrechten en de rechtstaat te eerbiedigen en versterken, met volledige inachtneming van de criteria die zijn verbonden met de aan de republiek Kirgizië verstrekte SAP+-status, met inbegrip van de ratificatie van de desbetreffende internationale verdragen en de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de conclusies en aanbevelingen van de toezichhoudende instanties die uit hoofde van deze verdragen zijn opgericht; een regelmatige en resultaatgerichte dialoog te voeren over mensenrechtenkwesties die voor beide partijen van belang zijn, waarbij de autoriteiten en het maatschappelijk middenveld betrokken moeten worden, met als doel het institutionele kader en het overheidsbeleid te versterken; met klem te wijzen op het constructieve lidmaatschap van Kirgizië van de VN-Mensenrechtenraad gedurende de periode 2016-2018 en verdere internationale betrokkenheid van het land aan te moedigen;
- (e) bij te dragen aan een versterking van het multilateralisme en de internationale samenwerking, gezamenlijke benaderingen van de samenwerking met de Kirgizische partners te ontwikkelen om de internationale veiligheid te bevorderen, gezamenlijk mondiale uitdagingen op het gebied van terrorisme, klimaatverandering, migratie en georganiseerde misdaad effectief aan te pakken en een bijdrage aan de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de nieuwe nationale ontwikkelingsstrategie voor de periode 2018-2040 te leveren; meer in het algemeen, bij te dragen aan de stabilisering en de groei van Centraal-Azië;

Politieke dialoog en internationale samenwerking

- (f) de politieke dialoog en sectorale samenwerking te versterken; te komen tot een zinvolle, regelmatige dialoog over alle belangrijke kwesties en daarbij de bestaande gesprekskaders ten volle te benutten;
- (g) nauwer samen te werken op het gebied van crisisbeheer, conflictpreventie, de strijd tegen terrorisme, georganiseerde misdaad en cybermisdad, de preventie van gewelddadige radicalisering en grensoverschrijdende misdaad en geïntegreerd grensbeheer, met volledige inachtneming van de bescherming van mensenrechten en fundamentele vrijheden en in overeenstemming met de wijzigingen aan het wetboek van strafrecht; te verzekeren dat nationale wet nr. 150 over de bestrijding van extremistische activiteiten van 2005 volledig in overeenstemming is met de internationale normen;
- (h) de bepalingen die verband houden met handels- en economische betrekkingen te verbeteren zodat deze bijdragen aan een beter investeringsklimaat en de diversificatie van de Kirgizische economie, wat in het voordeel van beide partijen is en de rechtszekerheid en de transparantie van de regelgeving vergroot; goed bestuur, een goed

functionerend justitieel apparaat en het verminderen van bureaucratie te ondersteunen, aan de hand van alle mogelijke maatregelen om duurzame economische ontwikkeling te bevorderen met het oog op de consolidatie en ontwikkeling van het multilateraal, op regels gebaseerde handelssysteem; de oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen te stimuleren; de economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Kirgizië, gezien de SAP plus-status van het land, verder te versterken, en Kirgizië op te roepen de uit deze status voortvloeiende internationale verplichtingen na te komen teneinde de economische ontwikkeling van het land te stimuleren;

- (i) de samenwerking te verbeteren in de strijd tegen corruptie, witwassen en belastingontduiking; specifieke secties op te stellen met duidelijke en krachtige toezeggingen en maatregelen om corruptie in al haar vormen te bestrijden en internationale normen en multilaterale anticorruptieovereenkomsten ten uitvoer te leggen; in de overeenkomst bepalingen op te nemen inzake normen op het gebied van fiscale transparantie en goed fiscaal bestuur, die het engagement van de partijen bevestigen om internationale normen toe te passen in de strijd tegen belastingontwijking en belastingontduiking;
- (j) bij te dragen aan een actievere participatie van Kirgizië in de Wereldhandelsorganisatie door middel van adequate hervormingen op het gebied van buitenlandse investeringen, douaneautoriteiten en toegang tot internationale markten;
- (k) de coördinatie te verbeteren tussen de standpunten van de EU en Kirgizië in internationale fora;
- (l) de interparlementaire dialoog tussen Kirgizië en het Europees Parlement te intensiveren;
- (m) te waarborgen dat in de overeenkomst veel aandacht wordt besteed aan klimaatverandering, waterbeheer, alsook aan rampenpreventie en -paraatheid, gezien het hoge risico op natuurrampen, met inbegrip van aardbevingen; Kirgizië te ondersteunen in zijn inspanningen voor milieubescherming en biodiversiteit en zijn krachtige inspanningen voor duurzame ontwikkeling;

Institutionele bepalingen

- (n) ervoor te zorgen dat de onderhandelingsrichtsnoeren, met inachtneming van de geheimhoudingsregels, worden overgedragen aan het Europees Parlement zodat het Parlement naar behoren toezicht kan houden op het onderhandelingsproces, en consequent te voldoen aan de interinstitutionele verplichtingen die voortvloeien uit artikel 218, lid 10, VWEU, op grond waarvan het Parlement in iedere fase van de procedure onverwijld en ten volle wordt geïnformeerd;
- (o) alle documenten te delen die verband houden met de onderhandelingen, zoals notulen en onderhandelde ontwerpdocumenten, en het Parlement eveneens periodiek te informeren;
- (p) ervoor te zorgen dat de gevestigde praktijk om de voorlopige toepassing van de nieuwe overeenkomst op te schorten tot het Parlement zijn goedkeuring heeft gegeven, op alle niveaus wordt geëerbiedigd;
- (q) de bestaande samenwerking te versterken en uit te breiden die is verankerd in de huidige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst en in het kader waarvan de volgende organen voor samenwerking en dialoog reeds zijn opgericht:

- de samenwerkingsraad op ministerieel niveau;
 - het samenwerkingscomité op hoog ambtelijk niveau en de subcomités voor handel en investeringen en voor ontwikkelingssamenwerking;
 - het parlementair samenwerkingscomité;
- (r) het interparlementaire toezicht te versterken binnen een parlementair samenwerkingscomité met meer bevoegdheden, met name op het gebied van democratie, de rechtstaat en de strijd tegen corruptie, waarvan de details moeten worden uitgewerkt in de nieuwe overeenkomst;
- (s) de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld te garanderen, zowel tijdens de onderhandelingen als in de tenuitvoerleggingsfase van de overeenkomst;
- (t) te garanderen dat er voorwaarden worden opgenomen voor een eventuele opschorting van de samenwerking indien een van de partijen een essentieel onderdeel van de overeenkomst schendt, en ervoor te zorgen dat het Parlement in dergelijke gevallen wordt geraadpleegd;
- (u) zowel op het niveau van de EU als op het niveau van de lidstaten te voorzien in voldoende middelen voor de tenuitvoerlegging van de brede overeenkomst, zodat de verwezenlijking van alle tijdens de onderhandelingen gestelde ambitieuze doelen kunnen worden gewaarborgd;

Gemeenschappelijke aandachtspunten en belangen op het gebied van samenwerking waarop in de overeenkomst wordt ingegaan

- (v) rekening te houden met de rol van Kirgizië als een van de weinige ontluikende democratieën in de regio, waardoor het land politieke, diplomatieke, financiële en technische steun van de EU nodig heeft op de lange termijn;
- (w) zich, aangezien het hier een van de landen betreft waar een proefproject voor EU-steun voor democratisering loopt, in te spannen een functionele parlementaire democratie te consolideren met een echt meerpartijenstelsel en constitutionele waarborgen, en parlementair toezicht op de uitvoerende macht te verzekeren; zorgen te uiten over de constitutionele wijzigingen van 2016, met name de aanzienlijke uitbreiding van de bevoegdheden van de minister-president, de voorrang van uitspraken van nationale rechtbanken boven internationale mensenrechtenverdragen, en de ondergraving van de onafhankelijkheid van de constitutionele kamer van het hooggerechtshof; de betrokkenheid van ngo's bij de ontwikkeling en herziening van de wetgeving en het beleid van het land aan te moedigen, in het bijzonder ten aanzien van instrumenten of mechanismen die rechtstreeks betrekking hebben op maatschappelijke organisaties;
- (x) wederom te benadrukken hoe belangrijk het is om systematisch te werken aan de bevordering van de waarden van democratie en mensenrechten, met inbegrip van vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging en vergadering en een onafhankelijke rechterlijke macht;
- (y) een gunstig klimaat voor journalisten en onafhankelijke media te bevorderen; te waarborgen dat Kirgizië verbannen buitenlandse mensenrechtenactivisten en journalisten toestemming geeft het land binnen te komen om daar hun werkzaamheden

zonder ongeoorloofde bemoeienissen te verrichten;

- (z) de vorderingen te erkennen die zijn gemaakt met betrekking tot de vredige uitvoering en verbeterde transparantie van de parlementaire en presidentsverkiezingen en erop aan te dringen dat de aanbevelingen van internationale verkiezingswaarnemingsmissies ook in de toekomst worden opgevolgd;
- (aa) er bij Kirgizië op aan te dringen negatieve autoritaire trends, zoals misbruik van de rechtspraak voor politieke doeleinden, oneerlijke gerechtelijke straffen, oneerlijke en niet-transparante rechtszaken, inmenging in de vrijheid van media, de straffeloosheid van wetshandhavingsinstanties, de vermeende mishandeling en marteling van gedetineerden, en uitzettingen naar landen waar mensen het risico lopen te worden gemarteld of mishandeld, een halt toe te roepen en hetzelfde te doen wat betreft de discriminatie van minderheden en de beperkingen van de vrijheid van vereniging en meningsuiting; er daarnaast bij Kirgizië op aan te dringen om alle beschuldigingen van gefabriceerd bewijs, afpersing, marteling en mishandeling grondig te onderzoeken; zorgen te uiten over het feit dat politieke leiders en mogelijke presidentskandidaten gevangen zijn gezet op beschuldiging van corruptie;
- (ab) in dit verband zijn onvrede te uiten over de handhaving van de veroordeling tot levenslang voor de mensenrechtenactivist Azimjon Askarov, die het interetnische geweld van 2010 documenteerde, en te vragen hem onmiddellijk vrij te laten, zijn veroordeling te herroepen, en hem rehabilitatie en schadeloosstelling te bieden;
- (ac) niet te vergeten dat corruptie mensenrechten, gelijkheid, handel en eerlijke concurrentie ondermijnt en buitenlandse investeerders afschrikt, en aldus de economische groei belemmert en het vertrouwen van burgers in overheidsinstellingen wegneemt;
- (ad) een sterke inzet aan te moedigen op het gebied van sociale vooruitgang, goed bestuur, democratie en goede betrekkingen tussen etnische en religieuze groepen, onderwijs en opleiding, onder meer omdat hierdoor de fundamentele van stabiliteit en veiligheid worden versterkt; maatregelen voor vredesopbouw en veiligheid te blijven steunen en ook de inspanningen te intensiveren om minderheden na de etnische conflicten in Kirgizië in 2010 volledig te integreren om toekomstige conflicten te voorkomen;
- (ae) de sociaal-economische problemen en belemmeringen als bedoeld in aanbeveling 202 van de IAO te helpen overwinnen; in dit verband bijzondere aandacht te besteden aan jongeren door academische en culturele uitwisselingen en uitwisselingen tussen jongeren te bevorderen; bijzondere aandacht te besteden aan regionale ontwikkeling, waarbij met name moet worden gelet op de ongelijkheden tussen Noord en Zuid;
- (af) verdere regionale samenwerking in Centraal-Azië, een van de minst geïntegreerde regio's ter wereld, te ondersteunen, te stimuleren en te bevorderen, op basis van de huidige positieve ontwikkelingen, ook om de stabiliteit en ontwikkeling van heel Centraal-Azië te bevorderen; te erkennen dat het land deelneemt aan EU-programma's die hierop gericht zijn alsook aan de tenuitvoerlegging van de strategie EU-Centraal-Azië op het gebied van energie, waterbeheer en milieu-uitdagingen, en daarnaast geregeld politieke en mensenrechtendialogen voert met de EU;
- (ag) te garanderen dat het lidmaatschap van Kirgizië van de Euraziatische Economische Unie (EEU) de versterking van de betrekkingen met de EU niet in de weg staat, zoals is

aangetoond met de recente ratificatie van de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Kazachstan;

- (ah) rekening te houden met de ontwikkeling van de betrekkingen van Kirgizië met China en Rusland; Kirgizië aan te moedigen zijn economie te diversifiëren om zo de aanzienlijke politieke afhankelijkheid van deze twee externe actoren te verminderen; rekening te houden met de ontwikkeling van deze betrekkingen in het kader van de "Eén gordel, één route" (OBOR – One Belt, One Road)-strategie van China; ervoor te zorgen dat de bestrijding van propaganda die door de Russische media wordt verspreid, aanzienlijk wordt opgevoerd;
 - (ai) te trachten de recente diplomatieke en economische spanningen in de regio, onder meer tussen Kazachstan en Kirgizië, te verminderen;
 - (aj) de steeds beter wordende diplomatieke betrekking met Oezbekistan te ondersteunen, evenals een constructieve dialoog over het beheer van de schaarse waterbronnen in de regio;
 - (ak) de Kirgizische punten van zorg op veiligheidsgebied te erkennen met het oog op de verslechterende veiligheidssituatie in Afghanistan en de toenemende radicalisering in Centraal-Azië; bijstand te verlenen met betrekking tot de terugkeer van buitenlandse islamitische strijders en hun gezinsleden uit andere landen; de regionale samenwerking met Centraal-Aziatische landen te versterken bij de bestrijding van jihadistische bewegingen en transnationale criminaliteit, op basis van legale, institutionele en praktische aan terrorismebestrijding gelieerde grensbewakingsmaatregelen en preventieve maatregelen tegen de toenemende gewelddadige religieuze radicalisering;
2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, alsook aan de president, de regering en het parlement van de Kirgizische Republiek.